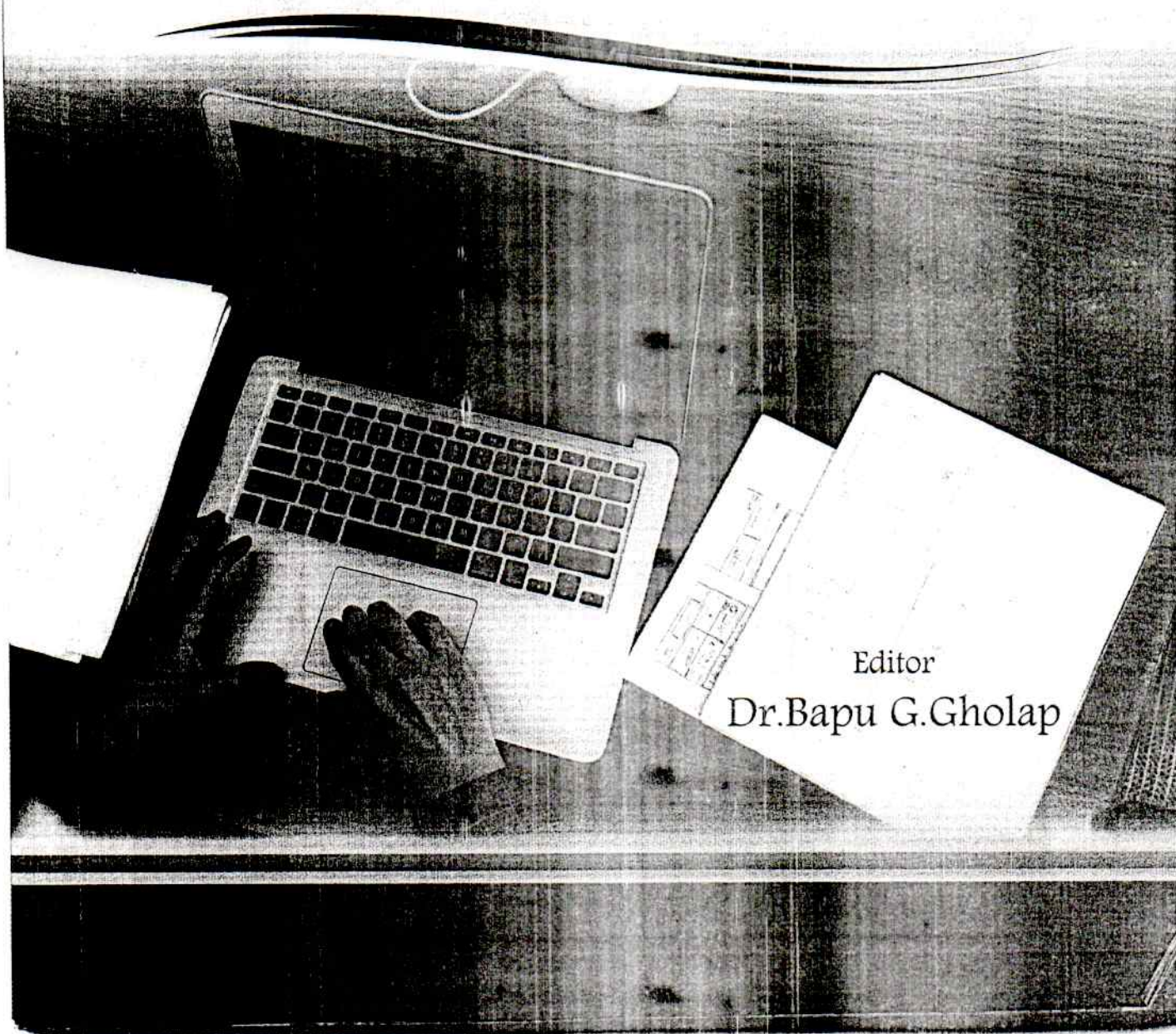

MAH/MUL/03051/21
ISSN-2319 95

VIDYAWARTA

Peer Reviewed International Referred Research Journal

Editor

Dr.Bapu G.Gholap

MAH MUL/03051/2012
ISSN: 2319 9318

Vidyawarta®

Jan. To March 2019
Issue-28, Vol-04

01

MAH/MUL/ 03051/2012

ISSN :2319 9318

Revised Edition

Jan. To March 2019
Issue-28, Vol-04

Date of Publication
30 Jan. 2019

Editor

Dr. Bapu g. Gholap

(M.A.Mar.& Pol.Sci.,B.Ed.Ph.D.NET.)

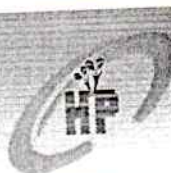
विद्येविना मति गेली, मतीविना नीति गेली
नीतिविना गति गेली, गतिविना वित्त गेले
वित्तविना शूद्र खचले, इतके अनर्थ एका अविद्येने केले

-महात्मा ज्योतीराव फुले

❖ विद्यावार्ता या आंतरविद्याशाखीय बहुभाषिक त्रैमासिकात व्यक्त झालेल्या मतांशी मालक, प्रकाशक, मुद्रक, संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायक्षेत्र:बीड

"Printed by: Harshwardhan Publication Pvt.Ltd. Published by Ghodke Archana Rajendra & Printed & published at Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.,At.Post. Limbaganesh Dist,Beed -431122 (Maharashtra) and Editor Dr. Gholap Bapu Ganpat.

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.

At.Post.Limbaganesh,Tq.Dist.Beed
Pin-431126 (Maharashtra) Cell:07588057695,09850203295
harshwardhanpubli@gmail.com, vidyawarta@gmail.com

All Types Educational & Reference Book Publisher & Distributors / www.vidyawarta.com

26) सकारात्मक मानसशास्त्रात घडलेल्या ऐतिहासिक घटनांचा संक्षिप्त आढावा:सन १९८४-२०१२ डॉ. एन. एस. डोंगरे, जि. धुळे	136
27) दहशतवाद : भारतासमोरील एक आव्हान प्रा.राऊलवाड जी. जी., जि. नांदेड	142
28) अहिल्याबाई होळकर यांचे वंचीत घटकासाठी योगदान व्हडगीर रामप्रसाद मोहनराव, हिंगोली	143
29) महिलांचे मानवाधिकार : दलित कथेतील स्त्रीविषयक विचार प्रा.डॉ.मनमोहन विश्वनाथ राजे, जि. कोल्हापूर	146
30) भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर प्रा. मारोती उध्दवराव टिपले, जि. गडचिरोली	153
31) उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्य वसन्निबोधत डॉक्टर किशन यादव जी & रश्मि जोशी, झांसी (उत्तर प्रदेश)	156
32) शांकर शिवस्तोत्रो में तत्त्वमीमासा Prof. Arvindbhai J. Talpada, Dist. - Aravalli	159
33) ओम क्रांति क्रांति नाटक में अभिव्यक्त भ्रष्ट शिक्षा व्यवस्था डॉ. संगीता ज्ञ. उप्पे, घोणसी	162
34) मानवाधिकार की संकल्पना : एक समीक्षा डॉ० दीर्घपाल सिंह भण्डारी, नई टिहरी, (टि०ग०)	167
35) भारत में समाज सुधारकों का इतिहास जय प्रकाश	173
36) विज्ञापन की व्यावसायिक सत्ता: एक अध्ययन Ujjwal S. Kadode	177
37) रमणिका गुप्ता के यात्रा वृत्तांत 'लहरों की लय' में प्राकृतिक सौन्दर्य का चित्रण मीनल मेहना, उज्जैन	181

५. लोकमाता अहिल्याबाई होळकर (गौरवग्रंथ) - प्रा. धनंजय
बेडदे, विद्याभारती प्रकाशन, लातूर पृ. १६२

६. कित्ता, पृ. १६३

७. कित्ता, पृ. १७३ व १७४.

८. दै. लोकसत्ता - ३१ मे २०१६ पृ. १८

९. अहिल्याराज साप्ताहिक संपा. दत्ता वाकसे पृ. १८

१०. लोकमाता अहिल्याबाई होळकर (गौरवग्रंथ) - संपादक

अॅड महेंद्र शिंदे, स्नेहवर्धन प्रकाशन पुणे २०१४ पृ. १९२

११. कित्ता, १९७

१२. अहिल्याबाई होळकर - विनया खडपेकर, राजहंस
प्रकाशन, पुणे पृ. १४५

१३. लोकमाता अहिल्याबाई होळकर (गौरवग्रंथ) - संपादक

अॅड महेंद्र शिंदे, स्नेहवर्धन प्रकाशन पुणे २०१४ पृ. १२

29

महिलांचे मानवाधिकार : दलित कथेतील स्त्रीविषयक विचार

प्रा.डॉ.मनमोहन विश्वनाथ राजे

शिवराज साहित्य, वाणिज्य आणि डी.एम.कदम
विज्ञान महाविद्यालय गडहिंग्लज, जि. कोल्हापूर

१. प्रस्तावना :

जीवसृष्टीमधील इतर प्राण्यापेक्षा मानवप्राण्याला
अत्यंत महत्वाचे स्थान आहे. त्याची कारणेही तशीच
सांगितली जातात. एकूण प्राण्यांमध्ये मानवप्राणी हा
अतिशय बुद्धीमान आणि कुशल आहे. साहजिकच
इतर प्राण्यांवर मानवाचा प्रभाव अधिक दिसून येतो.
मानव विचारशील, भविष्याकडे पाहणारा, स्वतःची व
समाजाची प्रगती करणारा आहे. सामाजिक प्रगती होत
असताना देशाचीही प्रगती होते. त्यामुळे इतर प्राण्यापेक्षा
मानवप्राणी श्रेष्ठच आहे. मानवाच्या जन्मापासूनच—
निसर्गाकडून त्याला काही प्राप्त होत असते. जणू तो
त्याचा अधिकारच असतो. त्यालाच मानवाधिकार किंवा
मानवाचे हक्क असे समजण्यात येऊ लागले आहे.
त्याचे स्वरूप वैशिष्ट्ये बघणे महत्वाचे वाटते.

२. मानवाधिकार व्याख्या व वैशिष्ट्ये :

'व्यक्तीला मनुष्य ह्या नात्याने जन्मापासून
जे अधिकार मिळालेले असतात, त्यालाच
मानवाधिकार किंवा मानवी हक्क म्हणतात.' अशी
छोबळ मानाने मानवी हक्काची व्याख्या केली असली,
तरी अनेक तज्ज्ञांनी मानवाधिकार म्हणजेच मानवी
हक्काच्या पुढीलप्रमाणे व्याख्या केलेल्या आहेत. डी.
डी. बसू यांनी पुढीलप्रमाणे व्याख्या केली आहे. ते
म्हणतात, 'प्रत्येक व्यक्तीला कोणत्याही भेदभावाशिवाय
आणि जन्मतःच प्राप्त झालेले किमान अधिकार म्हणजे
मानवाधिकार होय.'^१ आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाचे
न्यायमूर्ती नागेंद्र सिंग म्हणतात, 'प्रत्येक स्त्री आणि